

Polskie dzieci na tułaczym szlaku 1939-1950

Z inicjatywy Anny Walentynowicz i pod honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego w Belwederze odbyła się konferencja *Polskie dzieci na tułaczym szlaku 1939-1950*, której organizatorem było Biuro Bezpieczeństwa Narodowego oraz Instytut Pamięci Narodowej.

W wydarzeniu uczestniczyli m.in.: Jan Olszewski - Doradca Prezydenta, p.o. Szefa BBN – gen. dyw. Roman Polko, Biskup Polowy Wojska Polskiego Tadeusz Płoski, Andrzej Przewoźnik - Sekretarz Generalny ROPWiM, Czesław Cywiński - Prezes Światowego Związku Żołnierzy AK, Ambasadorowie: Indii, Iranu, Meksyku, Nowej Zelandii, Pakistanu, RPA oraz byli wychowankowie polskich sierocińców. <?xml:namespace prefix = o ns = "urn:schemas-microsoft-com:office:office" />

Program konferencji

- 10.00 - Otwarcie obrad – Anna Walentynowicz
- 10.10 - Wystąpienia oficjalne przedstawicieli władz Rzeczypospolitej Polskiej
- 10.25 - Wystąpienia przedstawicieli krajów, które udzieliły gościny polskim dzieciom w latach II wojny światowej i po jej zakończeniu
- 10.40 - Projekcja filmu dokumentalnego pt. „Dzieci”
- 11.35 - *Deportacje dzieci i młodzieży w głąb Związku Sowieckiego 1940-1941* (prof. dr hab. Albin Głowacki, Uniwersytet Łódzki)
- 12.00 - *„Rozproszeni po świecie”. Polskie dzieci w osiedlach na Bliskim i Środkowym Wschodzie, w Afryce, Indiach, Meksyku i Nowej Zelandii* (dr <?xml:namespace prefix = st1 ns = "urn:schemas-microsoft-com:office:smarttags" />Janusz Wróbel, Instytut Pamięci Narodowej)
- 12.30 - *Śladami romantyków. Poezja dzieci i młodzieży w kręgu 2. Korpusu* (dr Justyna Chłap-Nowakowska, Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu)
- 13.40 - *Odyseja sierot z Tengeru* (ks. Łucjan Królikowski, USA)
- 14.10 - *Szkoła Olgi Małkowskiej w Wielkiej Brytanii w okresie II wojny światowej* (dr hab. Jan Żaryn, Instytut Pamięci Narodowej)
- 14.30 - *Upamiętnienie miejsc pobytu i martyrologii Polaków na Bliskim i Środkowym Wschodzie* (dr Marek Gałęzowski, Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa)
- 14.55 - Dyskusja z udziałem byłych mieszkańców polskich osiedli uchodźczych

Konferencji towarzyszyła wystawa pt. „Ocaleni z nieludzkiej ziemi. Losy uchodźstwa polskiego z ZSRS 1942-1950”, przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi. Projekcję kroniki wojennej pt. „Dzieci” (1943, reż. Michał Waszyński) poprzedził komentarz historyczny dr Joanny Żelazko (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi).

Epopeja polskiej ludności cywilnej ewakuowanej w 1942 r. z „niehumanitarnej ziemi” Związku Sowieckiego wraz z armią gen. Władysława Andersa jest chyba najbardziej niezwykłym rozdziałem historii polskiej diaspory. Po raz pierwszy w dziejach naszego kraju tak liczna grupa ludności polskiej znalazła się w odległych regionach świata: na Bliskim i Środkowym Wschodzie, w Indiach, Afryce, Meksyku i Nowej Zelandii. Te egzotyczne kraje stały się miejscem zamieszkania kilkudziesięciu tysięcy dzieci i kobiet, dawnych mieszkańców Polski Wschodniej, okupowanej po 17 września 1939 r. przez Związek Sowiecki.

Epopeja ta jest przykładem sojuszniczej współpracy i pięknym dowodem ludzkiej solidarności. W przełomowym okresie II wojny światowej, gdy państwa Osi: Niemcy, Włochy i Japonia były u szczytu potęgi, kraje wolnego świata skierowały niemałe pieniądze, cenny sprzęt i ofiarnych ludzi do akcji ratowania polskich cywilów. Dzięki temu kilkadziesiąt tysięcy polskich dzieci i kobiet ocalało z najstraszniejszej wojny w dziejach ludzkości.

Ewakuację polskiej ludności cywilnej przez Morze Kaspijskie do Iranu, a później jej przewiezienie do stałych osiedli w innych krajach, zaliczyć należy do największych tego rodzaju operacji przeprowadzonych przez Sprzymierzonych w latach II wojny światowej. Pomimo ogromnych trudności udało się stosunkowo szybko i sprawnie przemieścić około 40 tys. dzieci i kobiet. Przewieziono ich do krajów odległych od teatru wojennego, gdzie mogły w spokoju doczekać końca wojny. Wielką w tym zasługą nie tylko władz polskich, brytyjskich, amerykańskich i Stolicy Apostolskiej, ale również życzliwych Polakom społeczeństw Iranu, Libanu, Indii, Meksyku, Nowej Zelandii i wielu krajów afrykańskich (obecnej Tanzanii, Ugandy, Kenii, Republiki Południowej Afryki, Zambii i Zimbabwe).

[Tweetnij](#)